

דבר תורה לפרשת וזאת הברכה מפרוש רבנו עובדיה ספורנו

עורך: יצחק גבאי

אישיות מלמד התורה

זכינו לסיים את קריאת כל פרשיות התורה ואנו חוגגים בעקבות כך בחג שמיני עצרת שהוא גם חג שמחת תורה. זוהי גם התחלה חדשה של קריאת התורה מבראשית – 'בסימנא טבא'! בפרשה זו עניינים רבים ויפים שעליהם ניתן לעמוד. אנו נרצה להתמקד בנושא לימוד התורה או יותר נכון באישיות מלמד התורה. מי ראוי ללמד תורה וממי ראוי ללמוד תורה?

נעיין בברכתו של שבט לוי. חלק מברכתו היא "יורו משפטיך ליעקב ותורתך לישראל" כלומר חלק מתפקידיו של לוי חוץ מהשרות בבית המקדש הוא הוראת התורה בעם ישראל. ללוי אין נחלה הוא מפוזר בארבעים ושמונה ערים בכל נחלות שבטי ישראל. מלבד זאת השרות במקדש לפחות לכהנים היה נוטל זמן של שבועיים בשנה בסה"כ ועוד עזרה בהתנדבות בימים טובים ואם כן מה היו עושים בשאר הזמן? מלמדים תורה! במה זכה שבט לוי שהוא יהיה זה שילמד תורה בעם ישראל? הספורנו בברכתו של שבט לוי מונה מספר דברים ששבט לוי לא חטא בהם ובעוד שעם ישראל נפל כמה פעמים שבט לוי היה מובדל משאר העם ונתעלה ולא חטא (ספורנו לפרק ל"ג פס' ח'-י): 'אשר נסיתו במסה - בכל מסה שנסו ישראל את האל יתברך כאמרו וינסו אותי זה עשר פעמים לא ניסוחו שבט לוי ולכן לא נגזרה עליהם גזירת מרגלים': 'האומר לאביו' - בענין העגל: 'ואת בניו לא ידע כי שמרו אמרתך' - לא הקפיד על חיי בניו במדבר כדי לשמור אמרתך והוא מצות מילת הבנים אע"פ שהיו מתים רבים מהם כאמרם ז"ל מפני שלא נשבה להם רוח צפונית". לסיכום דברי הספורנו:

1. שבט לוי לא ניסה את ה' במדבר ובכלל זה לא חטא בחטא המרגלים ולא נענש.
2. שבט לוי לא חטא בעוון העגל (מפורש בשמות ל"ב כ"ו: "וַיַּעֲמֵד מֹשֶׁה בְּשַׁעַר הַמִּחְנָה וַיֹּאמֶר מִי לַיהוָה אֵלֵי וַיֹּאסְפוּ אֵלָיו כָּל-בְּנֵי לְוִי")
3. שבט לוי מל את בניו במדבר במסירות נפש למרות הסכנה הכרוכה בכך והפטור שהיה לכל העם עקב סכנה בריאותית.

לכן, מסכם הספורנו: "יורו משפטיך ליעקב" - ומאחר שהוא שבט כשר תן להם חן ושכל טוב שיורו משפטיך כאמרם ז"ל (חגיגה) אם דומה הרב למלאך ה' צבאות יבקשו תורה מפיהו"

אנו רגילים שהמדרש הידוע שהספורנו הביא מופנה ללומדים - איזה מלמד תורה עליהם לחפש? שדומה למלאך ה'. אך הספורנו מחדד דווקא את המסר למלמדי התורה וכותב שהברכה של משה לשבט לוי - מלמדי התורה שהם כבר שבט כשר וטוב בזכות מעשיהם בעבר, יזכו להיות דומים למלאכי ה' - עם חן' בעיני העם, ו'שכל טוב' להבין התורה לאמיתתה. יהי רצון שמלמדי התורה יזכו להיות דומים למלאכי ה' ולומדי התורה יזכו ללמוד מתורתם - תורת ה' - תורת חיים. אמן.